

Mutual Trust

KAIKKI PELASTETAAN ALLA RÄDDAS

Verksamhetsberättelse 2018

Koordinator
Daniel Saarinen

+358 50 312 1830
daniel.saarinen@mutualtrust.fi

mutualtrust.fi
facebook.com/mutualtrust.fi

Allmänt

Mutual Trust är ett treårigt (2016–2019) och tvåspråkigt projekt som bygger på ett samarbete mellan räddningsaktörer, funktionshinderorganisationer och trafikidkare. Projektet finansieras av Veikkaus och koordineras av Finlands Svenska Handikappförbund. Republikens president Sauli Niinistö fungerar som projektets beskyddare.

Mutual Trust
KAIKKI PELASTETAAN ALLA RÄDDÄS

Bilder Projektets beskyddare: Republikens president Sauli Niinistö.
Projektets logga med slogan.

Enligt världshälsoorganisationen WHO har 15% av befolkningen en funktionsnedsättning. Samtidigt ökar antalet personer med funktionsnedsättning som rör sig på egen hand eller i grupper. Då risken för olyckor ökar ska Mutual Trust öka på förståelsen och förtroendet mellan funktionshindrade, räddningsaktörer och trafikidkare.

1.1 Målgrupp

Projektet har tre målgrupper: funktionshindrade, räddningsaktörer och trafikidkare.

1.2 Uppdrag

Projektet kartlägger räddningsaktörernas och trafikidkarnas kunskaper att rädda funktionshindrade. Det gör vi genom att ordna gemensamma räddningsövningar med

funktionshindrade övningsdeltagare. Utgående från övningarna skapas ett undervisningsmaterial för räddningsaktörer och trafikidkare. Materialet ger praktiska råd och instruktioner hur olika funktionshindrade ska räddas i nödsituationer. Mutual Trust utvecklar också en säkerhetsguide för de funktionshindrade själva – ansvaret för att resa tryggt på arbets- och fritid ligger både hos den funktionshindrade själv och hos räddningsmyndigheter och trafikidkare.

1.3 Samarbetsparter

a) Funktionshindergruppen

- Finlands Svenska Handikappförbund
- Invalidförbundet
- Hilma – Stödcentret för funktionshindrade invandrare
- De Dövas Förbund
- Synskadades förbund
- Finska hörsselförbundet
- Kehitysvammaliitto
- Hjärnskadeförbundet
- Ryggmärgsskadades förening Akson rf
- Epilepsiförbundet
- Axxell Brusaby (assistenthundar)
- Nylands CP-förening
- FDUV
- Psykosociala förbundet
- Ledarhundsskolan

b) Räddningsgruppen

- Gränsbevakningsväsendet
- Nödcentralverket
- Helsingfors stads räddningsverk
- Norra Savolax räddningsverk
- Birkalands räddningsverk
- Räddningsinstitutet
- Sjöräddningssällskapet
- Meriturva – Centret för sjösäkerhetsutbildning
- SPEK
- Ålands sjösäkerhetscentrum
- Resqsafe / Escape Mobility Company

c) Trafikidkargruppen

- VR
- Viking Line
- Tallink Silja
- Eckerö Line (Rederiaktiebolaget Eckerö)
- NorsöLine

År 2018 gjorde Mutual Trust avsiktsavtal med Norra Savolax räddningsverk, Räddningsinstitutet och Birkalands räddningsverk. Gemensamma övningar planerades för våren 2019 – men pga finansieringsbeslutet från STEA kan Mutual Trust göra sin bit av avtalen. Samarbete planerades också med Tammerfors spårvägar, Lapplands räddningsverk och skidortshotellen i Lappland.

Bilder

Besök på Räddnings-Institutet i Kuopio och Norra Savolax räddningsverk

1.4 Fortsättning

Projektåret har varit synnerligen lyckat och flera deltagande parter och personer har uttryckt behovet av att Mutual Trust omvandlas till ett fortlöpande räddningssamarbete. Projektkoordinatören ansökte om riktat verksamhetsunderstöd (Ak) från STEA – fr.o.m. april 2019. STEA beviljade inte fortsatt finansiering, vilket betyder att samarbetet läggs ner i maj 2019 om inga andra möjligheter till finansiering hittas.

Verksamheten år 2018

2.1 Målsättningar

Vi...

1. Kartlägger räddningsaktörernas och trafikidkarnas kunskaper att rädda funktionshindrade.
2. Arrangerar gemensamma räddningsövningar där räddningsaktörer och trafikidkare får öva på att rädda funktionshindrade.
3. Skapar ett undervisningsmaterial om hur man ska bemöta och rädda funktionshindrade.
4. Framkallar ny information, förståelse och förtroende mellan funktionshindrade, räddningsmyndigheter och trafikidkare.

2.2 Räddningsövningar, utbildningar och övrig verksamhet

Syftet med räddningsövningarna är att konfrontera räddningsaktörerna och trafikidkarna med olika typer av funktionsnedsatta som de stöter på i sina dagliga rutiner men också under extremare förhållanden. Dessutom ska personer med olika funktionsnedsättningar konfronteras med räddningsaktörernas och trafikidkarnas verksamhet.

Mutual Trust har år 2018 ordnat och deltagit i tre räddningsövningar – dessutom har tre utbildningsdagar ordnats för m/s Silja Serenades hela besättning. Ett flertal informationstillfällen har ordnats från Kittilä i norr till Mariehamn i söder.

25-26.1.2018

Nationellt säkerhetsseminarium

Träskända

Mutual Trust deltog i seminariet som ordnades av Inrikesministeriet och Träskända stad. Bland deltagarna fanns representanter från bl.a. räddningsväsendet, polisen, försvaret och organisationer inom säkerhetsbranschen. Det totala deltagarantalet var ca 200 personer. Mutual Trust deltog med en egen stand.

29.1.2018**Räddningsutbildning**

Ålands sjösäkerhetscentrum, Mariehamn

Blivande sjökaptener och styrmän fick höra om hur man räddar personer med funktionsvariationer.

Bild

Sjökaptenstuderande från Ålands högskola övar på att rädda en person med en evakueringsmadrass.

11.4, 23.4**Räddningsutbildningar**

Personalen ombord på m/s Silja Serenade övade på att evakuera funktionshindrade passagerare inför den egentliga övningen 25.4.

25.4.2018**Evakueringsövning, m/s Silja Serenade.**

Passagerarfartyget övergavs och de funktionshindrade passagerarna evakuerades från hytter, restauranger och övriga platser till räddningsbåtarna.

Bild

m/s Silja Serenade avakueras. På bilden hjälps Jonas Bergholm till livbåten. Bild: IT-lehti.

16.5.2018**Räddningsseminarium i riksdagen**

Seminariet ordnades tillsammans med riksdagens samarbetsgrupp för handikappärenden. Temat för seminariet var hur samhället kunde bli bättre på att rädda funktionshindrade i nödsituationer. Talarna kom från riksdagen, Tallink Silja, Räddningsinstitutet, Finavia, VR och Inrikesministeriet. Seminariet var välbesökt.

23.5.2018**Storövning, Helsingfors-Vanda flygplats**

Storövningen gick ut på att evakuera ett flygplan där också funktionshindrade passagerare ingick. Vidare handlade övningen om att flytta på stora mängder av människor i skydd och hur informationen mellan olika myndigheter fungerar i storolyckor. Ett flertal myndigheter deltog och ur Mutual Trusts synpunkt var i synnerhet Finnairs kabinpersonals insats lyckad.

31.5.2018**Alla räddas-seminarium, Kittilä**

Seminariet hölls för Lapplands räddningsverk, skidcentrum och hotellkedjor på skidorten Levi. Tanken var att en gemensam övning med funktionshindrade som tema skulle hållas år 2019.

23.8.2018**Besök på Räddningsinstitutet i Kuopio**

Projektkoordinatorn besökte Räddningsinstitutet för ett framtida övnings-samarbete. Räddningsinstitutet kommer att sprida Mutual Trusts räddningsmaterial via undervisningsplattformen "Koulumaali" som kommer att användas av alla räddningsverk och avtalsbrandkårer i hela Finland.

5.9.2018**Företagardagen**

Kyrksläotts gymnasium

Projektkoordinatorn blev inbjuden för att berätta om projektarbete.

11 – 13.9.2018**Räddningsmässan i Tammerfors**

Mutual Trust deltog i säkerhetsbranschens största mässa i Finland för att informera om samarbetet och det kommande undervisningsmaterialet.

Bild

Projektkoordinator
Daniel Saarinen på
Säkerhetsmässan i
Tammerfors.

26.9.2018

Räddningsövning med VR

Under dagen ordnades en utbildning för VR:s tågpersonal – om hur man räddar personer med olika funktionsvariationer. Utbildningen följdes av en praktisk räddningsövning med funktionshindrade övningspersoner. Ett IC2-tåg evakuerades.

Bild

Ilkka Väisänen evakueras ut ur tåget av konduktör Joseph Ossou.

2.3 Utbildningsmaterial

Utgående från de gemensamma räddningsövningarna skapas ett undervisningsmaterial som myndigheterna och trafikidkarna ska använda i sina utbildningar.

Materialet skapas i digital form på webbplatsen mutualtrust.fi, men kommer att kunna skrivas ut snyggt i pdf-format. Illustrationer har ritats av Stina Ericsson. Materialet publiceras på Mutual Trusts slutseminarium den 20 mars 2019.

Bilder
Bilder ur undervisningsmaterialet om hur man räddar personer med funktionsvariationer

Räddningspersonal pratar med ett barn med psykiskt funktionshinder.

Tre personer evakuerar en person i rullstol.

En polis leder en synskadad person bort från olycksplatsen.

Illustrationerna är ritade av Sina Ericson.

10 HUFVUDSTADSBLADET
Nyheter

Hur tar du dig ner i räddningsbåten om du inget ser eller om du går dåligt? Vem kommer och räddar dig som inte hör larmet eller inte kan gå ur hytten för egen maskin?

Första övningen med funktionshindrade ombord

Det går löst att ta nötte på att det är faran å färde på Silja Serenade. Larmet övertar så långt som möjligt om något annat väl än att sticka fingrarna i öronen. Det brukar i maskinrummet och Jonas Bergholm efter klockan 19:00 och undrar vad som är på gång. Det sprakar till en kommunikationsskärmsrad: "passagerarna evakueras till förtäring på baksida".

Hör ska jag göra då det är så många trappor? Vad händer med rullstolen då det väger så mycket? frågar han en evakueringspersonal som knäcker på.

Brändes i maskinrummet är till och evakueringen en övning. Det vet både Bergholm och personalen.

Han kan på korta ställen hjälpa, men får hjälpa till på trappor upp. Tre av redningspersonalen består av de här rullstolarna på 70 kilo. Sedan åker flyvbåten på och Bergholm får sitta sig i rullstolen igen.

Det är bra för redningspersonalen att evakuera personer med funktionsvariationer. Jag skulle skilja sig från rullstolen och gå ut i korridorerna och sätta "vad leder" i rullstolen på riktigt, säger han.

De som blir dåligt eller ingenting alls får inte ha sina kokaspråkbrökar med sig. För att situationen ska vara så autentisk som möjligt. De på decket blir det tydligt att det är en övning på rampen och säger försiktigt: "Alla utrygg i båtören. För det säker på rampen och säger försiktigt: "I båtören. Andra måste lyftas ombord. Det är ju mer krävigt att gå i ur båtören. Tovei Animo hamnar först på rampen innan personalen får besöka vind och placera rullstolarna.

"Du måste komma ihåg att kommunicera och ta reda på vad det är okej att lyfta en person. Svårast var det för de blinda, två till tre gånger var någon nära att trampa ned i hålet mellan relingen och rampen. Grupparbete är vad det här är."

En riktig övningsträning tror Animo att han "till 80 procent" skulle bli räddad.

En miljö kommer ihåg att vara så lugn som möjligt.

Anna-Catrina, ordförande för Finlands svenska handikappförbund, tycker övningen löper smidigt. En verklig nödsituation till göss skulle hon känna sig väldigt osäker.

"Mitt eget svar väger nästan 200 kilo så den får jag inte med mig. Jag skulle vara beredd att använda hjälp och hjälp. Man skulle helt enkelt vara tvungen att låsa sig under armen och upp för trapporna. För att inte skulle gå ut i båtören med mig, en av oss två, vi skulle röra i en riktig nödsituation. Det är bra att öva så här seriöst, säger hon. Hon påpekar att det inte är upp

Avståndet mellan rampen och livbåten är stort. Jonas Bergholm får hjälp med evakueringen.

Alla kallas på sjunde deck innan evakueringen fortsätter ut till livbåten. Jonas Bergholm och Tallink Siljas personal undviker under från kommunikationsradion.

Tovei Animo (mitten) bär upp ur livbåten ur Kristina Kivimäki (till höger) och de andra från fartygets manskap-kommunikationsradion.

till enbart assistentens att hjälpa till med nödsituationen i en nödsituation. Han hoppas att projektet ska kunna fortsätta så att det blir en kontinuerlig övning.

Det är viktigt att det finns ett samarbete och att man ber om hjälp, säger han.

En utvärdering av övningen med Tallink Silja eller något annat redskap som en räddningsövning för personer med funktionsvariationer i Finland. Daniel Saarens är koordinatör för Mutual Trust som jobbar med organisationer för funktionshindrade, räddningsmyndigheter och trafikbureau. Han hoppas att projektet ska kunna fortsätta så att det blir en kontinuerlig övning.

Det är viktigt att det finns ett samarbete och att man ber om hjälp, säger han.

En utvärdering av övningen med Tallink Silja eller något annat redskap som en räddningsövning för personer med funktionsvariationer i Finland. Daniel Saarens är koordinatör för Mutual Trust som jobbar med organisationer för funktionshindrade, räddningsmyndigheter och trafikbureau. Han hoppas att projektet ska kunna fortsätta så att det blir en kontinuerlig övning.

Svårast var det för de blinda, två till tre gånger var någon nära att trampa ned i hålet mellan relingen och rampen. Grupparbete är vad det här är.

Martus Forsström
Valtman

När de får paråk hamnar de helt illa. Jag vet inte varför någon alltid är med här, minns Bergholm.

Enligt Daniel Saarens har man försökt få med personer med psykiska sjukdomar, men det har slutat på att de sedan applicerade att övningsinstruktionerna skulle ha blivit för stressiga.

TEXT: SINA ERICSSON
FOTO: NILLAS TALLQVIST

Bild
En helsidesartikel i Hbl (26.4.2018) om evakueringsövningen med Tallink Silja.

Information

3.1 Webbplatsen mutualtrust.fi

Den tvåspråkiga webbplatsen mutualtrust.fi som publicerats under slutet av år 2016 har vidareutvecklats. Undervisningsmaterialet och övrigt material publiceras på webbplatsen.

Webbplatsen är tillgänglig och följer riktlinjerna för tillgängligt webbinnehåll enligt standard (WCAG) 2.0 - W3C. På så sätt är webbplatsen lätt att använda också med olika läshjälpmedel.

3.2 Sociala medier

Projektet har varit synligt på Facebook, Instagram, Twitter och YouTube. Tyngdpunkten ligger på Facebook och webbplatsen mutualtrust.fi. Hashtagarna #kaikkipelastetaan och #allaraddas används.

3.3 Övrig synlighet

Synligheten är viktig för att projektet får en större genomslagskraft. Under 2018 har Mutual Trust varit synligt bl.a. på Yle, i Hufvudstadsbladet och IT-lehti. Projektet deltog också i den tre dagar långa Säkerhetsmässan i Tammerfors. Projektkoordinatören har skrivit insändare och dessutom publicerat "Daniels hörna" och reportage från räddningsövningarna i Handikappförbundets tidskrift SOS Aktuellt som utkommer fyra gånger per år.

Organisation

4.1 Personal

Projektet har en av Finlands Svenska Handikappförbund anställd koordinator, FM Daniel Saarinen. Anställningen är treårig fram till april 2019 då projektet tar slut.

4.2 Ledningsgrupp

I projektets ledningsgrupp fungerar Ulf Gustafsson, Lisbeth Hemgård, Peter Nyström, Martin Relander och Daniel Saarinen. Gruppen har samlats tre (3) gånger år 2018.

4.3 Arbetslokal

Projektet hyr en arbetslokal av SOSTE – Finlands social och hälsa rf. Arbetslokalen finns på Universitetsgatan 5 i Helsingfors. I lokalhyran ingår förutom arbetslokal även kontorsmaterial, kopieringsutrustning och utrymmen för möten och seminarier. De olika evenemangen som ordnas på SOSTE har också hjälpt till att skapa nätverk och öka på projektets synlighet. Hyresavtalet för lokalen gäller tillsvidare.